Bulgakov Serghei

1871, Livny (provincia Orei) – Paris, 1944

Marele, teolog mistic al ortodoxiei moderne

Autor al unei opere imense, profunde şi controversate, Serghei Bulgakov este la originea unei importante reînnoiri spirituale, care probabil că nu a încetat să-şi arate roadele.

După ce a intrat la seminar, Serghei Nikolaevici Bulgakov l-a părăsit pentru a se dedica problemelor economice şi sociale şi a devenit marxist. Dar, în contact cu gândirea lui Soloviev, el s-a întors spre teologie, a colaborat cu Berdiaev şi a fost hirotonit preot la începutul persecuţiilor religioasă. Alungat din Rusia în 1923, el a locuit o vreme la Praga, apoi a înfiinţat, în 1925, la Paris, Institutul de teologie ortodoxă, pe care l-a condus, începând chiar cu acel an, Bulgakov a întreprins redactarea unei opere spirituale care a avut un mare răsunet, dar care a fost combătută de tradiţionalişti; ei au mers până acolo încât i-au taxat de erezie doctrina sa sofiologică. Susţinut de Berdiaev, el a replicat, revendicându-şi dreptul de a propune necredincioşilor, ca şi adepţilor săi, teme de reflecţie.

Opera

Ea cuprinde, în primul rând, *De la marxism la idealism* (1903), jurnal în care sunt consemnate etapele evoluţiei care l-a reconciliat pe Bulgakov cu religia, şi *Lumină fără crepuscul* (1917), apoi două mari trilogii scrise la Paris: *Rugul aprins* (*Coloana de foc*). *Prietenul solului*, despre sfântul Ioan Botezătorul, şi *Scara lui Iacob*, despre îngeri; cea de-a doua, *înţelepciunea divină şi theantropia*, publicată între 1930 şi 1940, constituie opera lui fundamentală, în vreme ce interpretarea pe care o dă el *Apocalipsei* reprezintă testamentul său spiritual.

O învăţătură

Dacă tema din *Sofia*, înţelepciunea divină, este comună lui Soloviev şi lui Bulgakov, primul, căutându-şi

referinţele în afara tradiţiei, identifică *Sofia* cu „eternul feminin”, în vreme ce al doilea o reintroduce în sânul ortodoxiei; ca o mărturie a naturii divine şi face din ea unul din elementele esenţiale ale unei doctrine capabile să rezolve întrebările lăsate iară răspuns de către teologia clasică. Pentru Bulgakov, Dumnezeu înţelege să ia parte la lumea pe care a creat-o şi, pentru asta, să se supună scurgerii timpului, transformându-se cu adevărat în om. Cuvântul divin întrupat, în vreme ce înţelepciunea divină se hipostaziază în om, care, prin mijlocirea lui Hristos, trebuie să devină imaginea Fiului lui Dumnezeu, în această filosofie vertiginoasă a Creaţiei, a Sfintei Treimi şi a încarnării, unu au văzut probabil o recrudescenţă a curentului gnostic, care trece prin Kabbală şi prin Bohme.

Istoria creştinismului

„Întreaga istorie a omenirii de după Hristos, cu dialectica sa ciobită şi stranie, este. În primul rând istorie creştină, legată de Biserica lui Hristos, ca şi de finalitatea sa internă”.

Referinţe

Zenkovsky (B.), Histoire de la philosophie russe, t. II, Paris, 1954.